

к.е.н. Крапивний І.В.
Сумський державний університет
ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ
ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

Останнім часом все більше дослідників вважають, що головними факторами розвитку сучасної економіки, що стає економікою знань, є інформація і знання.

На відміну від індустріальної економіки, особливістю якої є обмеженість виробничих ресурсів, головною рисою економіки знань є те, що інформація і знання є ресурсом необмеженим. Інвестиції в знання можуть збільшити продуктивну можливість інших факторів виробництва, а також перетворити їх у нові продукти, послуги і процеси. Знання може також переливатися з однієї фірми, або промисловості в іншу з багаторазовим використанням нових ідей при невеликих додаткових витратах.

Однією із проблем, що досліджується в теорії економіки знань є процес виробництва, розповсюдження та використання знання, а також - управління знанням. Сьогодні в західній літературі виділяють такі типи знання: «знаю-що» («know-what»), «знаю-чому» («know-why»), «знаю-як» («know-how») і «знаю-хто» («know-who»). Знання – більш широке поняття ніж інформація, яка загалом входить в знання компонентами «знаю-що» і «знаю чому». Інші типи знання - особливо «знаю-як» і «знаю-хто» – це, переважно «неявне знання», його більш складніше кодувати і передавати.

Уміння опанувати вказаними чотирма типами знання відбувається через різні канали. В той час як «знаю-що» і «знаю-чому» може бути отримане завдяки літературі, лекціям і базам даних, інші два типи знання отримують перш за все з практичного досвіду. «Знаю-як» зазвичай можна отримати в ситуаціях де учень наслідує майстра і довіряється йому як авторитету. «Знаю-хто» отримують в суспільній практиці, а іноді в спеціалізованих освітніх закладах. Воно також розвивається в повсякденних контактах із клієнтами, контрагентами і незалежними інститутами. Однією із причин чому фірми займаються теоретичними дослідженнями – це необхідність отримання доступу до мереж університетських експертів, які є важливими для їх інноваційних можливостей.

Визначальна роль неявного знання полягає у тому, що воно ефективно може використовуватися для вирішення виникаючих соціально-економічних, організаційних та технологічних проблем. Неявне знання складається часто зі звичок і культури, які не усвідомлюються людьми. Звідси і витікає основна проблема менеджменту знання, яка полягає у тому, що особи, які володіють специфічним і важливим неявним знанням можуть бути нездатними його формулювати і передавати.

Таким чином, неявне знання неможливо отримати без навчання, а тому, крім формальних знань необхідно отримати вміння і навички. Сучасним фахівцям недостатньо лише *освіти (education)*, їм необхідне ще й *навчання* („learning”), або *отримання здібностей*, яке є головним засобом індивідуального і організаційного розвитку. Останнє не є якоюсь далекою перспективою. Уже сьогодні університетами багатьох країн світу здійснюється підготовка фахівців з «менеджменту знання», на яких усе більше зростає попит на ринках праці. Ці тенденції необхідно враховувати і нашим університетам, які почнуть стикатися із проблемою, коли студенти зажадають не тільки формальної освіти, а все більше будуть готові платити за свої здібності оперувати неявним знанням, що досягається апробацією отриманих навичок на практиці, де відкриваються нові типи неявного знання.